

ARBEIDSMEDISINSK AVDELING

ST. OLAVS HOSPITAL HF - UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

ÅRSRAPPORT FOR 2012

www.stolav.no/arbeidsmedisin

Innledning

Administrativ plassering

Arbeidsmedisinsk avdeling er administrativt underlagt Klinikk for Lunge- og arbeidsmedisin ved St. Olavs Hospital HF – Universitetssykehuset i Trondheim. Klinikksjef er Anne Hildur Henriksen. Avdelingen har lokaler i østfløya i 2. etg i 1902-bygget på sykehuset. Her disponerer vi sammen med ISM ved NTNU et kontorlandskap med 16 plasser, og sammen med Arbeidsmiljøseksjonen ved St. Olavs hospital tre undersøkelsesrom, spiserom og møterom. Avdelingen er også tilknyttet Institutt for samfunnsmedisin ved Det medisinske fakultetet ved NTNU (se v. nedenfor).

Milepæler

Solveig Føreland har i september 2012 forsvart sitt doktorgradsarbeid ved Universitetet i Oslo ”Improved retrospective exposure assessment of dust and selected dust constituents in the Norwegian silicon carbide industry from 1913 to 2005”.

Solveig Føreland har i oktober 2012 fullført alle nødvendige eksamener og fått retten til å bruke tittelen ”Sertifisert yrkeshygieniker”.

Siri Fenstad Ragde forsvarte i september 2012 sin masteroppgave i molekylærmedisin ved DMF; NTNU med tittelen Characterization of surgical staff’s exposure to surgical smoke at St. Olavs Hospital. Hun begynte samtidig i et to års engasjement ved avdelingen i Marienborgprosjektet. Da han ble 70 år og etter 22 år ved avdelingen gikk overlege Håkon Lasse Leira ved årsskiftet 2012-13 av med pensjon. Han vil fortsatt ha en arbeidsplass og datatilgang ved avdelingen i hvert fall i 2013.

LIS Fredrik Jervell tok fra 25.3. permisjon for å fullføre sin spesialistutdanning i arbeidsmedisin som bedriftslege i Statoil. Marianne Krizak Halle begynte den 1. februar i en ett års LIS stilling og Bjørn Buan begynte den 10. april i et ett års vikariat som LIS.

Tonje Strømholm sluttet ved årsskiftet 2012-13 som midlertidig ansatt LIS/prosjektmedarbeider.

Avdelingen hadde i september gleden og æren å være vertskap for høstmøtet for de arbeidsmedisinske avdelingene som ble holdt på Ørland kysthotell på Brekstad 9.-11.9. Alle ansatte deltok og bidro.

Det mest spesielle som skjedde i 2012 var likevel at overlege Håkon Lasse Leira og kontorleder Inger Fredriksen varslet at de ville fratre med alderspensjon h.h.v. 31.12.2012 og tidlig i 2013. Deres avgang etter h.h.v. 23 og 22 år ved avdelingen ble markert med et godt besøkt avslutningsseminar den 4.12.2012.

Samarbeid om landbrukshelse

Avdelingen har fra 2008 en faglig samarbeidsavtale med Landbrukets HMS-tjeneste på Kongsberg. Avtalen innebærer utveksling av informasjon og faglig bistand innen arbeidsmedisin og

yrkeshygiene. En av hensiktene med avtalen er at avdelingen på litt sikt skal forsøke å styrke kompetansen og prosjektvirksomhet innen landbruk og helse.

Samarbeid med bedriftshelsetjenester og bedrifter

Fra 2010 har vi også opprettet samarbeidsavtaler av litt ulikt omfang om arbeidsmedisinsk bistand med Bedriftshelsa Fron A/S og Hemne Felles Bedriftshelsetjeneste.

I 2011 har vi hatt avtale med Bedico bedriftshelsetjeneste på Heimdal om yrkeshygienisk bistand. Avtalen ble avsluttet i 2012

Avtalen som avdelingen har hatt med Elkem Tana om arbeidsmedisinske tjenester fra oss fortsetter.

Brukergruppe

Avdelingen fikk i 2008 opprettet en brukergruppe med representanter for Arbeidsmiljøskaddes landsforening, Landslaget for hjerte- og lungesyke og Norges astma- og allergiforbund. Leder for gruppa er fra 2009 Rolf Broholm fra Hørselshemmedes forening.

”Status presens”

Ved utgangen av året er avdelingen på mange måter i en brytningstid når en av overlegene slutter og kontorlederen skal slutte ved utgangen av februar 2013. De har begge vært her helt siden avdelingen startet i 1990. I den situasjonen er det en trøst at staben ellers er stabil og at vi ser ut til å rekruttere dyktige unge leger til avdelingen. Vi klarer å opprettholde korte ventetider for utredning ved poliklinikken og undervisning og prosjektarbeid går sin gang ved at alle bidrar.

OPPGAVER OG MÅLSETTINGER

Hovedmålsetting

Arbeidsmedisinsk avdeling vil arbeide for å gi befolkningen, den øvrige helsetjenesten og arbeidslivet i Midt-Norge et faglig fullverdig og geografisk likeverdig tilbud av arbeidsmedisinske tjenester for gjennom det å bidra til forebygging av arbeidsrelaterte skader og sykdommer.

Delmålsettinger/oppgaver

- 1) Utrede pasienter der man mistenker at det foreligger en yrkesmessig årsak til deres sykdom. Ved siden av vektlegging av forebyggende tiltak er det en målsetting med dette å bidra til at pasientens rettigheter i forhold til NAV og andre blir ivaretatt og at personer med arbeidsrelaterte sykdommer eller skader får tilrettelegging for fortsatt deltagelse i arbeidslivet. Ventetiden for henviste pasienter skal ikke overstige 2-3 måneder.
- 2) Foreta vurderinger og arbeidsmiljøutredninger på arbeidsplasser i tilknytning til pasienter der avdelingen er involvert i utredningen, eller der avdelingen har fått henvendelse fra bedriftshelsetjenester eller andre.
- 3) Samarbeide med bedriftshelsetjenester og andre om forebyggende tiltak og oppfølging av arbeidstakere som er eller har vært utsatt for mulig helseskadelig påvirkning i arbeidsammenheng.
- 4) Drive arbeidsmedisinsk forskning og utredning bl.a. om hvordan fysiske, kjemiske, biologiske, psykiske og organisatoriske forhold i arbeidslivet virker inn på folks helse. Dette skal skje ved at avdelingen driver egne internt og eksternt finansierte forskningsprosjekter, og at avdelingens personale deltar med fagkunnskap i forskningsprosjekter som drives av bedriftshelsetjenester og andre avdelinger/institusjoner.
- 5) Være konsultasjons- og informasjonsorgan for myndigheter, institusjoner,

bedrifter, fagforeninger og andre i spørsmål som angår sammenhengen mellom arbeid og helse.

- 6) Drive utdanning i arbeidsmedisin og yrkeshygiene.

Personalet ved avdelingen har i 2012 bestått av:

- Avdelingssjef / overlege Bjørn Hilt
- Overlege Oddfrid Aas (nestleder og fast stedfortreder for avdelingssjef)
- LIS lege Bjørn Buan (fra 10.4.)
- Yrkeshygieniker Morten Buhagen
- Administrasjonskonsulent Inger Fredriksen
- Yrkeshygieniker Solveig Føreland
- Lege i spesialisering Fredrik Jervell (permisjon fra 25.3.)
- LIS lege Marianne Krizak Halle (fra 1.2.)
- Overlege Håkon Lasse Leira (60 % m/ AFP)
- Sykepleier, klinisk spesialist Torgunn Qvenild
- Forsker Pål Romundstad (20 %)
- Overlege Siri Slåstad
- Lege i spesialisering/prosjektlege Tonje Strømholm

Eksternt finansierte prosjektmedarbeidere:

- Doktorgradsstipendiat Sindre Svedahl fra august 2010 (10 % fra 15.2.)
- Mastergradsstudent Siri Fenstad Ragde (prosjektansatt fra 6.8.)

Bjørn Hilt og Solveig Føreland har 20 % bistillinger og Håkon Lasse Leira 10 % bistilling ved Institutt for samfunnsmedisin ved DMF ved NTNU som h.h.v. professor II i arbeidsmedisin, universitetslektor II i yrkeshygiene og førsteamanuensis II i arbeidsmedisin.

Bjørn Buan var lokaltillitsvalgt for Norsk arbeidsmedisinsk forening og Fredrik Jervell var da han var her foretakstillitsvalgt for Yngre legers forening på St. Olav Hospital med 20 % frikjøp.

Poliklinikk

De siste årene har antall utredninger ved Arbeidsmedisinsk poliklinikk ligget relativt stabilt rundt 280, og 2012 skilte seg ikke ut fra dette. De fleste henvisningene til poliklinikken kommer fra fastlege/allmennlege, men vi får også henvisninger fra andre sykehusavdelinger, først og fremst fra lungeavdelingen, samt privatpraktiserende spesialister og bedriftsleger. Ca 1/4 av utredningene i 2012 ble gjennomført som ledd i sakkyndigoppdrag for NAV i forbindelse med spørsmål om yrkessykdom. De fleste som blir henvist til vår poliklinikk, kommer naturligvis fra vår egen helseregion, men vi har også noen fra andre deler av landet, heriblant noen "second opinion"-saker. Vi har også dette året greid å holde korte ventelister ved poliklinikken. De fleste får time innen 2 måneder etter at vi har mottatt henvisningen.

Lungesykdommer er fortsatt den dominerende sykdomsgruppen blant de som utredes ved poliklinikken og utgjør ca en firedel av utredningene. Kreftsykdommer er en annen sykdomsgruppe vi ser relativt mange tilfeller av. Her er det særlig lungekrefttilfeller det dreier seg om, men også noen med annen type kreft blir henvist til arbeidsmedisinsk vurdering. Av andre tilstander som ble utredet, kan nevnes hudsykdommer, vibrasjonsbetinget skade samt en del andre mer uspesifikke

symptomer og uklare tilstander. Ca 40 personer var henvist på grunn av kognitive problemer eller andre symptomer fra nervesystemet, herav 7 med perifere nevropatier. I bare et fåtall av tilfellene ble det funnet holdepunkter for toksisk betinget skade.

For enkelte av pasientene har vi i forbindelse med utredningen hatt samarbeid med bedriften og/eller bedriftshelsetjenesten. I noen saker ble det som ledd i utredningen foretatt bedriftsbesøk.

Yrkeshygiene

Også i 2012 har en del av avdelingens yrkeshygieniske ressurser gått med til bearbeiding av data og presentasjoner av resultatene fra Freifjordprosjektet. Det enkelt prosjekt som har hatt størst oppmerksomhet i 2012, er imidlertid Marienborgprosjektet hvor to yrkeshygienikere i tillegg til leger og sykepleier er involvert. Den yrkeshygieniske delen av dette prosjektet vil fokusere på retrospektiv eksponeringskarakterisering hos arbeidstakere som har jobbet ved NSBs verksteder på Marienborg fra begynnelsen av 1950-tallet og fram til i dag.

Et annet yrkeshygienisk måleoppdrag/prosjekt som har tatt en del tid har vært målinger og eksponeringskarakterisering i forbindelse med produksjon av trepellets hos Biowood AS på Averøy.

Utover dette er følgende måleoppdrag gjennomført i 2012:

Måling av organisk støv (Nidar)

Måling av melstøv (Mesterbakeren AS)

Måling av lystgass (Helse Nord Trøndelag)

Måling av kvikksølv (SINTEF)

Måling av ultrafine partikler ved bruk av diatermi (St. Olavs Hospital)

Ved de fleste bedriftsbesøk som avdelingen har vært på, har en eller flere av yrkeshygienikerne deltatt som kompetansepersoner. Dette er besøk som iverksettes i forbindelse med pasientutredning, utdanning av spesialister i arbeidsmedisin eller i forbindelse med mulige måleoppdrag. Ved de fleste besøk deltar også bedriftenes egne bedriftshelsetjenester.

Bedriftsbesøk er i 2012 gjort hos følgende bedrifter:

- Itab AS, Stadsbygd
- Melkebonde, Orkdal
- Kabelpartner AS, Lade
- Rupro AS, Løkken
- Rupro Plast AS, Løkken
- COOP Lager, Tiller
- Weee Recycling, Øysand
- Trondhjems Eskefabrikk, Tiller
- NCC AS, tunnelarbeid, Trondheim
- Skanska AS, tunnelarbeid, Strindheim
- Con-Form, Orkanger
- Tiller bilskadesenter, Tiller
- Nidar, Trondheim
- Elkem Thamshavn, Orkanger

- Holla Metall, Kyrksæterøra

Avdelingen har en relativt god og ny utstyrspark og er derfor godt rustet til å påta seg nye oppdrag i form av yrkeshygieniske eksponeringsmålinger. Noen av avdelingens eldste direktevisende instrumenter begynner imidlertid å svikte. Miran gassanalysator, som er 15 år gammel, og som de siste årene i hovedsak har vært brukt til måling av lystgass på fødestuer, er ikke lenger i bruk. Innkjøp av nytt og bedre instrument har vært vurdert, men høy pris krever at nyinnkjøp vanskelig kan forsvares uten at det forankres i et prosjekt. Et godt fungerende instrumentutvekslingssystem er etablert med IØT, NTNU.

Siri Fenstad Ragde er, etter at hun leverte sin mastergrad om diatermi, engasjert som medarbeider ved Marienborgprosjektet og følger også de yrkeshygieniske kursene på NTNU med sikte på å bli ”Sertifisert yrkeshygieniker”.

Temadager:

Avdelingen har siden starten i 1990 arrangert arbeidsmedisinske temadager stort sett to ganger hvert år. Målgruppa for temadagene er bedriftshelsepersonell i Midt-Norge.

Temadagene i 2012 var:

- Alarmen går.... 28.3.2012
- Skiftarbeid, 13.11.2012

Frokostseminarer:

Vi inviterer andre fagfolk og interesserte til frokost og faglig påfyll 3-4 torsdager i semesteret. Det ble arrangert fem frokostseminar i 2012 med følgende tema:

05.01.2012	MSC-Multipel kjemisk overfølsomhet Siri Slåstad, Overlege, Arbeidsmedisinsk avdeling, St. Olavs Hospital
02.02.2012	CLP og REACH (sikkerhetsdatablader/ES). Hva blir nytt? Hege E. Hansen, senioringeniør i Arbeidstilsynet
14.06.2012	Forløp av nakke-og ryggplager i den generelle befolkningen Ottar Vasseljen, Professor, Institutt for samfunnsmedisin, NTNU
20.09.2012	Arbeidsrettet rehabilitering ved Hysnes Helsefort Hanne Tenggren, Lege, Hysnes Helsefort
06.12.2012	Stress og muskelskjelettplager Paul Jarle Mork, førsteamanuensis ved Institutt for Bevegelsesvitenskap, NTNU

Undervisning

Internundervisning

Som ledd i kravene for leger som er i spesialistutdanning gjennomføres et program med tverrfaglige fagmøter og litteraturmøter i til sammen to timer hver uke. Avdelingen har et utdanningsutvalg for LIS leger.

Medisinstudenter.

Hoveddelen av undervisningen i arbeidsmedisin skjer i studentenes semester ID og IIIC, men faget undervises på flere stadier under medisinstudiet, ofte i samarbeid med andre avdelinger. Støyskader blir for eksempel omtalt under ØNH-avdelingens undervisning om hørselsskader. Samlet timetall i arbeidsmedisin for medisinstudentene er 49 timer forelesninger og 26 timer andre læringsformer. Det er en målsetting at flest mulig fra avdelingen skal være engasjert i vår undervisning.

I stadium ID presenterer studentene i grupper en oppgave om arbeidsmiljøpåvirkninger og helse i valgte yrker. I stadium IIIC er en uke satt av til arbeidsmedisin. I denne uka blir det forelest over sentrale tema som ikke er dekket tidligere i studiet og en dag brukes til bedriftsekskursjoner. I år kunne studentene velge mellom Nidar sjokoladefabrikk i Trondheim og Elkem Thamshavn i Orkanger.

Ingeniørstudenter og EVU-kurs

Fra avdelingen undervises det også i arbeidsmedisin og yrkeshygiene ved Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse på NTNU

Spesialistutdanningen og legers videre- og etterutdanning

I 2012 har avdelingen hatt til sammen fire leger spesialisering (LIS). Alle LIS har veiledningsopplegg ved avdelingen og deltar i internundervisningen, og alle deltar i telefonundervisning sammen med LIS'er ved de andre arbeidsmedisinske avdelingene.

Utdanningskomiteen ved avdelingen besto i 2012 av Siri Slåstad, Marianne Krizak Halle og Tonje Strømholm.

Prosjekter og annet

Aktuelt prosjektarbeid ved avdelingen vises stikkordmessig i tabellen nedenfor. Mer utførlige beskrivelser av de fleste av enkeltprosjektene finnes på hjemmesiden

www.stolav.no/arbeidsmedisin.

Prosjekt	Kommentarer
Eksposering og helseforhold i silisiumkarbidindustrien	Avsluttet med doktorgrad i 2012. Samarbeid med STAMI
Arbeidsmiljø og helse ved rehabilitering av Freifjordtunnelen	Avsluttet og rapportert i 2011. Videre arbeid med publisering i 2012.
Kokker, arbeidsmiljø og helse	Prospektiv kohortundersøkelse 2010-2020.
Obstruktive lungesykdommer i yrket	Samarbeid med HUNT
Psykososialt arbeidsmiljø og helse	Oppstart 2011, samarbeid med HUNT og ISM
0-visjon for skader i landbruket	Samarbeid med ST og NT bondelag, LHMS, Arbeidstilsynet og Gjensidige. Rapport 2011 og videre arbeid i 2012.
Arbeidsrelaterte årsaker til lungekreft	Samarbeid med lungeavdelingen og kreftavdelingen ved St.Olavs Hospital.
Skader i landbruket	Fra 2010, Samarbeid med Senter for bygdeforskning og IRIS.
Lungehelse hos bønder	Samarbeid med HUNT
Kartlegging av eksposering for diatermirøyk i operasjonsstuer ved St. Olavs hospital	Masterprosjekt ved DMF, NTNU. Avsluttes 2012

Epidemiologiske oppfølgingsundersøkelser blant tidligere og nåværende ansatte ved NSBs verksteder på Marienborg i Trondheim	Fra 2012. Samarbeid med bedriftshelsetjenesten til NSB i Trondheim og delfinansiert av NSB
---	--

Våre fremste samarbeidspartnere for prosjektarbeid har i 2012 vært HMS-fagmiljøet ved Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse ved SVT-fakultetet ved NTNU, STAMI, HUNT, Miljøavdelingen i Trondheim kommune, Institutt for samfunnsmedisin ved DMF, nevropsykolog Helge Sletvold og Kjemisk institutt ved NTNU og BHT ved NSB i Trondheim.

Avdelingen har fra 2009 hatt en intensjonsavtale om prosjektsamarbeid med Norsk underholdningsmedisinsk institutt i Namsos

Bjørn Hilt er biveileder for Doktorgradsstipendiat Hanne Weggeberg ved Kjemisk institutt på oppgaven Metal characterization of different size fractions of airborne particulate matter and health effects in humans. Hovedveileder er professor Trond Peder Flaten ved Kjemisk institutt. Bjørn Hilt er også biveileder for cand vet Magnhild Torske som søkte og fikk innvilget et NFR doktorgradsprosjekt om bønders psykososiale arbeidsforhold og psykiske helse i HUNT. Hovedveileder er førsteamanuensis Steinar Krokstad ved HUNT.

Solveig Føreland var veileder for Mastergradsstudenten Siri Fenstad Ragde ved ISM, NTNU.

Bjørn Hilt var administrator av sakkyndig komite for Cand med. Torstei Schrøder Hansen ved hans doktorgradsprøve ved IKM, NTNU 14.12.2012 og administrator av sakkyndig komite for vurdering av doktorgradsavhandlingen til can med Yogindra Subhash Samant. Bjørn Hilt har deltatt for NTNU i faggruppe for Helsedirektoratet for vurdering av nasjonale kompetanseenheter i arbeidsrettet rehabilitering.

Siri Slåstad har i 2012 deltatt i legeforeningen arbeidsgruppe ”Utredning av allergologi som kompetanseområde” og er styremedlem i Arbeidsmiljøsentret.

Morten Buhagen er sensor for Norsk Yrkeshygienisk Sertifisering (NYS) ved sertifisering av yrkeshygienikere.

Foredrag

Hilt:

- Epidemiologi, EVU kurs NTNU, 31.1.2012
- Litteratursøk. Kurs i arbeidsmedisinske forskningsmetoder, STAMI 9.3.2012
- The Norwegian cohort of cooks. ICOH verdenskonferanse, Cancun, 18.-23.3.2012
- Lungetoksikologi, Kurs i arbeidsmedisinsk toksikologi, DMF NTNU, 15.10.2012
- Immuntoksikologi. EVU kurs NTNU 22.11.2012
- Lunger og aerosoler. EVU kurs NTNU 23.12.2012

Leira:

- Det nye arbeidslivet. Arbeidsmedisinsk høstmøte, 10.09.2012, Ørlandet
- Helserisiko i renholdsbransjen. HMS-seminar, Fagforbundet, Oslo 29.11.12
- Det nye arbeidslivet, Avslutningsseminar, Arb.med avd. 04.12.12

Buhagen

- Miljøgifter for Med ID NTNU, 29.3.2012
- Freifjordprosjektet, Arbeidsmedisinsk høstmøte, 10.09.2012, Ørlandet
- Tunneler, asfalt, gruver, EVU-kurs, NTNU, 11.09.2012
- Risikovurderinger (for Føreland), for IIC, 17.09.2012 og 29.10.2012
- Akrylamid, seminar for Med IIC NTNU, 20.09.2012
- Eksponeringsvurderinger, Biowood AS, Averøy, 03.10.2012
- Yrkesmessig eksponering, Toks.kurs for arbeidsmedisinere, 16.10.2012
- Kjemiske lab.øvinger, EVU-kurs, NTNU, 24.10.2012
- Støy lab.øvinger, EVU-kurs, NTNU, 6-7.11.2012

Slåstad

- Arbeidsrelaterte lungesykdommer, Grunnkurs lungesykdommer for spesialistutdanningen i indremedisin, DMF, NTNU, 28.9.2012
- Biologisk monitorering, Toksikologikurs for spesialistutdannelsen i arbeidsmedisin, DMF, NTNU 15.10.2012

Føreland:

- Vernetiltak, EVU kurs i generell yrkeshygiene, NTNU, 07.03.2012.
- Elektrokjemiske prosesser, EVU kurs i kjemiske arbeidsmiljøfaktorer, NTNU, 23.10.2012.
- Kjemisk arbeidsmiljø på sykehus, EVU kurs i kjemiske arbeidsmiljøfaktorer, NTNU, 23.10.2012.

Aas:

- Helserisiko ved bruk av plantevernmidler. Div. autorisasjonskurs, Skjetlein ressurscenter og Øya Vgs.
- Ulykker i landbruket. Presentasjon av resultater fra prosjektet ”Skadefri bonde”
  - Direktoratet for Arbeidstilsynet, Trondheim 19.1.2012
  - Landbruksdepartementet, Nasjonalt samarbeidsforum for HMS i landbruket 2.3.2012
  - Arbeidstilsynets kontaktforum for FoU-miljøene, 2.5.2012
- Work related injuries among farmers in central Norway. Nordic meeting on agricultural occupational health and safety, Ystad 27.-29.8.2012
- Helserisiko ved bruk av plantevernmidler. Distriktssamling for LHMS-rådgivere, Bergen 4.9.2012 og Stjørdal 23.10.2012
- Risiko for arbeidsrelaterte forplantningsskader – Praktiske tiltak. Kurs i toksikologi for arbeidsmedisinere, Trondheim 15.-17.10.2012
- Helse og arbeidsmiljø i landbruket. Landssamling for bedriftshelsetjenester tilknyttet LHMS. Gardermoen 12.11.2012

Buan:

- Isocyanater og helseskade for Med 3c NTNU 02.11.2012
- Toksikologiske virkninger av metaller. Kurs i arbeidsmedisinsk toksikologi, Med fak NTNU 16.10.2012

Deltakelse på kurs / konferanser / faglige møter

Hilt:

- Forskningsseminar om kemiska ämnen i arbetslivet, Afa försäkring Stockholm, 25.1.2012

- 30th International Congress on Occupational Health. ICOH, Cancun, Mexico 18.-23.3.2012
- IPPNW 20th world congress. Hiroshima, Japan 22.-27.8.2012.

Fredriksen:

- Lokal STYRK-konferansen i Trondheim 8.5.12 (med innlegg)
- Landsdekkende STYRK-konferansen i Oslo 12.-14-9-12

Føreland:

- NYF vårkonferanse, Oslo, 14.05.2012,
- Fra ide til løsning - NYF årskonferanse 2012, Sandnes, 29-31.10.2012
- Tetthetstesting av åndedrettsvern, Kurs NYF, Sandnes, 28.10.12

Buhagen:

- CBRN kurs for leger/helsepersonell, Oslo Universitetssykehus / Forsvaret, 5-7 mars 2012
- SMED8005 – Forskningsformidling, DMF, NTNU, 3,0 studiepoeng
- X2012, Edinburgh, 2-5 juli 2012, Internasjonal konferanse om eksponeringsvurderinger

Jervell:

- CBRN kurs for leger/helsepersonell, Oslo Universitetssykehus / Forsvaret, 5-7 mars 2012

Aas:

- Januarkurset, Statens arbeidsmiljøinstitutt, Oslo 25.-27.1.2012
- Kurs om hånd-arm-vibrasjonssyndrom, Haukeland sykehus Bergen, 8.2.2012
- Kurs og landsrådsmøte i Overlegeforeningen, Rica Nidelven hotel, 25.-26.4.2012
- Nordic meeting on agricultural occupational health and safety, Ystad, Sweden 27.-29.8.2012
- 9th International course on Occupational Lung Diseases - Prevention and Risk Factors, Säröhus Conference Hotel, Särö, Sweden, 30.9. – 4.10 2012

Strømholm

- Arbeidsbetingede hudsykdommer, Universitetet i Bergen, 27-28 februar 2012
- Bullying and Harassment at Work, NIVA/STAMI, 18 september 2012
- Ledelse, organisasjonsutvikling og administrasjon for arbeidsmedisin, Universitetet i Bergen, 13-16 november 2012

Slåstad

- Kurs i aktuell arbeidsmedisin STAMI 25-27 januar 2012
- Vår 2012: Innføring i statistikk via Internet del I, Universitetet i Oslo/Den norske legeforening
- Høst 2012: Innføring i statistikk via Internet del II, Universitetet i Oslo/Den norske legeforening
- Occupational lung diseases – prevention and risk factors - NIVA.kurs. 1-4 oktober 2012

Publikasjoner / rapporter / sammendrag ("abstracts") / formidling

- Føreland S, Bakke B, Vermeulen R, Bye E and Eduard W. Determinants of exposure to dust and dust constituents in the Norwegian silicon carbide industry. *Ann Occup Hyg*. Advance access December 1, 2012; doi:10.1093/annhyg/mes086.
- Svedahl SR, Svendsen K, Tufvesson E, Romundstad PR, Sjaastad AK, Qvenild T, Hilt B. Inflammatory Markers in Blood and Exhaled Air after Short-Term Exposure to Cooking Fumes. *Ann Occup Hyg* 2013;57:230-239.
- Sletvold H, Svendsen K, Aas O, Syversen T, Hilt B. Neuropsychological function and past exposure to metallic mercury in female dental workers. *Scand J Psychol* 2012; 53:136-43.
- Bugge MD, Kjærheim K, Føreland S, Eduard W and Kjuus H. Lung cancer incidence among Norwegian silicon carbide industry workers: associations with particulate exposure factors. *Occup Environ Med*. 2012;69(8)527-33.
- Føreland S, Bugge MD, Bakke B, Bye E and Eduard W. A novel strategy for retrospective exposure assessment in the Norwegian silicon carbide industry. *J Occup Environ Hyg*. 2012;9(4):230-41.
- Hilt, B. Global hungersnød etter regional atomkrig. Kommentartikkel. *Tidsskr Nor Legeforen* 2012; 132:1434.
- Hilt B, Heggland I, Aas O, Qvenild T, Svendsen K, Syversen T, Melø I, Sletvold H. Mulige senskader hos tannhelsepersonell etter kvikksølveksponering. Kommentartikkel. *Tidsskr Nor Legeforen* 2012; 132: 1593-4.
- Svendsen K, Hilt B. Svar om eksponering – kvikksølv og arbeidsforhold fra deltakere i samme tannklinik og fra samme deltaker gitt i spørreskjema og ved senere intervju. *Ramazzini* 2012; 19 nr 3: 10-1.
- Hilt B, Forskjellig forskning. *Ramazzini* 2012;19 nr. 3:15.
- Hilt B, The Norwegian cohort of cooks 1988-2020. Abstract at 30th International Congress of Occupational Health. Cancun, Mexico March 18-23, 2012.
- Ragde SF. Characterization of surgical staff`s exposure to surgical smoke at St. Olavs Hospital. Masteroppgave, NTNU, 2012.
- Føreland S. Improved retrospective exposure assessment of dust and selected dust constituents in the Norwegian silicon carbide industry from 1913 to 2003. Dissertation for the degree of Philosophiae Doctor, Universitetet i Oslo, 2012.

For mer opplysninger om avdelingen og vår virksomhet, vennligst se

www.stolav.no/arbeidsmedisin

- Kontaktadresse:** Arbeidsmedisinsk avdeling, St. Olavs Hospital HF,
Postboks 3250 Sluppen, 7006 Trondheim
Tlf: 72571314, Fax: 72571347, e-post: arbeidsmedisin@stolav.no
- Besøksadresse:** 1902-bygget, andre etasje i østfløya.